

pesnikom in sploh prijateljem poetike v prilog naj ponatisnemo prvi primer izmed omenjenih treh.

Glej, vrba trhla, brazdovita rase
Na bregu ob valovih vóde čiste,
Obleko svatovsko spet deva náse;
Zelêne živobujno žêne liste . . .

Počasi srce moje leta vela
Z nočjó in strahom so objela . . .

In kar so trhli vrbi listi mladi,
To meni je spomin o strti nadi!

Pripomnimo naj še, da v prvi kitici II. in III. rispeta stiki niso kakor v I. razvrščeni po vzorcu *abab*, nego so objemne: *abba*.

Letno izvestje c. kr. obrtnih strokovnih šol (strokovna šola za obdelovanje lesa z javno risarsko šolo in strokovna šola za umetno vezenje in čipkarstvo) v Ljubljani v šolskem letu 1895./96. Na svetlo dal c. kr. direktor Ivan Šubic. V Ljubljani 1896. Založili c. kr. obrtni strokovni šoli. Natisnila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. Str. 20. — Hvala Bogu, zopet eden izmed slovenskih »rari nantes in gurgite vasto« nemško pisanih poročil o naših domačih zavodih!

Še enkrat Fischerjeva izdaja Fr. Prešerna. V svojem naznanilu te nove izdaje na str. 119. letošnjega tečaja je Zvonovo uredništvo opomnilo, da mu je bil doposlan zapisnik tiskovnih napak, in da ga o priliki objavi. Ker se je v reklami za to izdajo s čudovito opoklostjo poudarjalo, da ni bilo mogoče v tem novem, dasi v trdi Nemčiji tiskanem Prešernu najti nobenih tiskarskih pogreškov, in ker tako zvanemu javnemu mnenju, kakor je videti, neugodna naša sodba o Fischerjevem Prešernu ni ugajala, tedaj smatramo za svojo dolžnost, da v opravičenje Zvonove sodbe razsodnemu čitateljstvu prijavimo svoje razloge, oziroma suho razpreglednico tiskarskih in redaktorskih pogreškov. — Ker brez rokopisa, tiskarni predloženega, ni mogoče vselej dognati, kaj je tiskovna hiba, kaj pomota urejevalčeva, tedaj postavimo v prvo vrsto samo očitne tiskarske napake, katerih je sicer seveda urednik kot korektor tudi sokriv, vse dvomljive slučaje pa denemo na redaktorjev rovaš.

Že v kazalu samem najdeš, pozorni čitatelj, lepo vrsto tiskovnih hib: III. 14. in IV. 12. V spomim (nam. v spomim); IV. 1. (35. 15.) Judovsko deklé (nam. Jud. deklê); VI. 11. al/ (nam. alz); VI. 17. Komur je bila sreče dar klofuta (nam. Komur je bila sreče dar klofuta); VI. 25. Obombe (nam. Opombe).

Pa porečejo oboževalci te elzevir-izdaje iz Lipskega: »No, prava reč! To so samo take napake, ki si jih vsaki čitatelj lahko sam popravi.« Izvrstno opravičilo, zares! Za Slovence je vse dobro, da je le v rdeče usnje vezano in po robu pozlačeno; kajti črka mori, a duh — pardon! usnje in zlato je tisto, kar oživlja.

Toda nadaljujmo suhoparno naštevaje: 8. 6. teki (nam. tebi); 9. 24. pezo (nam. jezo); 10. 24. vzdrža (nam. vdrža, ozir. udrža); 13. 3. Kler (nam. Kjer); 14. 1. Po morži (nam. Po morji); 14. 8. palcev pe (nam.

palcev **pet**); 16. 14. pika (nam. vejice); 17. 13. V tvoja opombo (nam. V tvojo opombo); 20. 13. **ptik**am (nam. **ptic**am); 20. 21. Ja (nam. **Jaž**); 21. 6. **čes** (nam. **čež**); 21. 24. manjka na koncu pike; 22. 12. je pika odveč; 24. 8. **serčno** (nam. srčno, v smislu sedanjega pravopisa, ki se ga sicer redakcija drži); 28. 20. je vejica, a 29. 7. pika odveč; ravno tako 30. 8., a 31. 11. zopet pike manjka; 32. 17. **povproša** (nam. **povpraša**); 38. 13. **možje** (nam. **možje**); 39. 1. pika (nam. vejice); 39. 20. **vč** (nam. **vé**); 40. 1. **bolan** (nam. **bolán**); 41. 7. je črtati vejico; 41. 18. **ovprašala** (nam. **ovprašala**); 44. 9. črtaj narekovaj. a 45. 17., 48. 24., 49. 24. in 51. 8. ga zopet postavi, ker ga manjka; 47. 5., 48. 13. in 49. 13. **svetlô** (nam. **svetlô**); pri 5. kitici na 69. str. manjka narekovaja; 77. 18. Kje (nam. **Kjer**); 79. 13. pika (nam. vejice); ravno tako 81. 24.; 82. 3. črtati treba vejico; 82. 13. Kdo (nam. **Kdor**); 83. 16. neopravi (nam. ne opravi); 85. 11. po gosto (nam. pogosto); 86. 4. Kar um slepi, z golj'fijami (vejico črtaj!); 86. 12. Ji up golj'fivi, **k'** njim iz stisk ji miga (nam. **k'** njim iz stisk ji miga — brez apostrofa); 86. 15. črtaj vejico; 87. 3. **sreče** (nam. **sreča**); 87. 4. **vmerje** (nam. **vmrje**, ozir. **umrje**); 87. 13. **Kakoršna** (nam. **Kakošna**); 89. 17. in 91. 3. manjka pike; 90. 14. **pevecu** (nam. **pevcu**); 97. 14. **draga**, mi devica (nam. **draga** mi devica — brez vejice); 98. 5. **spoved'** (nam. **spoved** — brez apostrofa); 100. 6. Za blago, kedar gotove d'narje šteje (nam. Za blago kedar i. t. d. — brez vejice); 101. 4. **Pindárovi** (nam. **Píndarovi**); 101. 7. ne more stati vprašaj; 111. 6. **zobet** (nam. **zopet**); 111. 10. Vse misli' zvirajo (nam. Vse misli' **zvirajo**); 114. 5. črtaj vejico; 116. 14. **vrčjene** (nam. **vrjene**); 118. 11. **pesme** (nam. **pesmí**); 122. 4. v časih (nam. **včasih**); 123. 3. **kraljevstvo** (nam. **kraljestvo**); 125. 4. črtaj vejico, a 125. 10. jo postavi; 132. 1. Zgodí se včasih da Mohamedani, Praznujejo Budisti i. t. d. (nam. Zgodí se **včasih**, da Mohamedanci Praznujejo, Budisti i. t. d.); 134. 3. piti mu kar hoče (nam. piti mu, kar hoče); 134. 12. Hodíte kamor vedno (nam. Hodíte, kamor vedno); 138. 6. **oglednje** (nam. **ogleduje**); 139. 1. do mača (nam. **domača**); 139. 14. svet' Mark (nam. svet' **Marka**.); 140. 3. **okrade** (nam. **vkrade**, ozir. **ukrade**); 140. 5. luna dá, svečavo (nam. luna dá **svečavo**); 140. 8. Vzdigáti (nam. Vzdig'vati); 141. 8. **rob** (nam. **rop**); 142. 1. manjka vejice, a 142. 7. je odveč; 144. 2. **bešeda** (nam. **beseda**); 146. 6. ne more stati pika; 149. 9. Trum srčni, vojvodi (nam. Trum srčni vojvodi); 152. 14. **vunanjeja** (nam. **vunanjeja**); 154. 7. **pog'nje** (nam. **bog'nje**); 156. 3. Objeta, sta (nam. Objeta sta); 158. 21. črtaj vejico; 161. 11. Učil ljudi mož bogaboječi (nam. Učil ljudi **je** mož bogaboječi); 161. 15. **včlovččil** (nam. **včlovččil**); 162. 2. **nějga** (nam. **njéga**); 162. 13. **k'** veri pravi (nam. **k'** veri pravi — brez apostrofa); 163. 3. **Večkart** (nam. **Večkrat**); 163. 7. ne sme stati pika; 166. 13. **jas** (nam. **jaž**); 166. 18. **éžne** (nam. **žéne**); 169. 5. ne more stati pika; 169. 16. **oprav'jala** (nam. **opravljala**); 170. 3. **korošk** (nam. **koroškí**); 170. 15. **parsk** (nam. **parskí**).

To je precejšnja zbirka tiskarskih, oziroma uredniških hib, a popolna še nikakor ni; zlasti glede ločil bi se dalo še marsikaj prigovarjati. Nekaterim se seveda zde to malenkosti, češ, saj je vse eno. — Kdor tako sodi, kaže s tem le svojo površnost. Kakor je v živem govoru važno dvi-ganje in padanje glasu, kakor so tu važni odmori za pravo razumevanje

govorjene besede, nič manj važna niso v pismu ločilna znamenja. Kdor torej piše:

Vrh solnca sije solnc nam cela čeda,
Po neba svitlih potih razkropljêna,
Od solnca ljub'ga svôj'ga zapuščêna;
Z veseljem zêmlja celo noč jih gleda namesto
Vrh solnca sije solnc nam cela čeda,
Po neba svitlih potih razkropljêna;
Od solnca, ljub'ga svôj'ga, zapuščêna
Z veseljem zêmlja celo noč jih gleda ali pa
Al' dragi! taka moč je čez me dana namesto
Al' dragi taka moč je čez me dana kdor tako loči be-

sede, tisti ne razume Prešernovega soneta. (Glej str. 106.)

Na str. 138. beremo:

Apêl podobo na ogled postavi
Ker bolj resnico ljubi kakor hvalo;
Zad skrit vse vprek posluša, kaj zijalo
Neumno, kaj umetni od nje pravi namesto
Apêl podobo na ogled postavi;
Ker bolj resnico ljubi kakor hvalo,
Zad skrit vse vprek posluša, kaj zijalo
Neumno, kaj umetni od nje pravi

Ker ljudje v obraz preradi hvalijo, če tudi kaj ni hvale vredno, tedaj treba dostikrat pravo, odkritosrčno sodbo in resnico šele po skrivnem oprezovanju uloviti; na ogled pa postavljajo tudi mnogi, ki jim ni do resnice, ampak le do hvale.

V glavnem stavku ne pogrešamo lahko glagola pomožnika, a v stranskem si ga utegnemo iz glavnega v mislih izposoditi in nadomestiti. Torej ne kaže ločiti, kakor se bere na 126. strani v 4. vrstici: »Kar znal je, môlil vedno 'z misli prave«, ampak: »Kar znal, je môlil vedno 'z misli prave«.

Izmed več vzporednih subjektov, ki imajo vsi isti predikat, imej povedni glagol pri sebi prvi. Torej ne velja ločiti, kar beremo na 132. strani:

Zgodi se včasih da Mohamedani,
Praznujejo Budisti v daljni Kini,
Al ljudstva, kjer šopir'jo se Bramini i. t. d. ampak
Zgodi se včasih, da Mohamedani
Praznujejo, Budisti v daljni Kini,
Al ljudstva, kjer šopir'jo se Bramini i. t. d.

V 23. granesu na 87. strani se za besedico »Mar« ne sme staviti vejica. Konstrukcija je: »Komur so mari štirje rôji »Čebel'ce«, a ne: »Komur je mari to, kar so peli štirje rôji »Čebel'ce«. — Torej je po Prešernovem edino prav:

Mar, kar pevec pel Ilir'je,
Mar »Čebel'ce« rôji štirje — sicer bi se moralo glasiti pa:
Mar, kar pevec pel Ilir'je,
Mar, kar »Č'bel'ce« rôji štirje.

Da se med subjekt in predikat nezloženega stavka nikdar ne vrivaj vejica, to je znana stvar. Nedoumno je torej, kako je mogoče (4. 11.) pisati:

Se prikaži,
Al sovraži,
Me srce, povej, al ne namesto čisto naravnega
Se prikaži,
Al sovraži
Me srce, povej, al ne. (Primeri še 53. 1. in 53. 10.)

Koliko da je v tej izdaji še nedostatnosti vsled izprememb Prešernovega besedila in razvrstitve besed, o tem nečemo gubiti časa in prostora. Prireditelj teksta je kakor Levstik pri izdaji iz leta 1866. (glej letošnjega „Zvona“ str. 450.) pač mislil, da popravlja in izboljšuje in izmiva pege našemu pesniku-prvaku; a vsaka preinačba ni izboljšek! — Celo akrostihon v Langusovem sonetu (str. 131., 7. vrst.) ni mogel ostati nepokvarjen in se šepiri v obliki »Matevžo Langusu«. Izdajatelju se je menda zdela prerobata oblika »uni«, ter jo je zamenil z modernejšo »oni«, a ob enem popravil(?) akrostihon.

To naštevaje pogrškov v Fischerjevi izdaji bi sicer lahko še izdatno pomnožili, a toliko zadostuj v opravičbo neugodne naše sodbe.

Mladi mornar. V spomin rajnemu knezoškofu Antonu Alojziju Wolfu o petdesetletnici Alojzijevišča za šestero-glasni mešani zbor se samospevi zložil Ant. Foerster Op. 69. V Ljubljani 1896. Založilo Alojzijevišče. — Tisk Katoliške Tiskarne.

Z ozirom na dovršeno izpeljavo motiva, služečega v podlago celokupnemu mogočnemu zboru, se sme ta skladba vvrstiti med najboljša dela, kar jih ima slovenska glasbena literatura. Skladba je melodijozna, jasna in zvočna. Slavni skladatelj je umel vvesti v težavni šestero-glasni stavek prelepe imitacije; motivi imajo melodičen tok in ritmično življenje. Posebno je še omeniti, da so glasovi postavljeni povsod v taki legi, da pevcev nikjer ne utrudijo; kontrapunktika, glasbene oblike in tematika pa so mojstrski izvedene. Glasba v tem mogočnem zboru znači: vihar življenja, vir milosti, zdihovanje po rešenju in na koncu — veličastno zmago.

Fajgelj.

Spomenik D. Trstenjaku. Od podpisanega odbora smo prejeli v blagovoljno objavljenje sledeči »Poziv«:

Že pred par leti se je bila sprožila misel, naj bi se velezaslužnemu pisatelju slovenskemu, Davorinu Trstenjaku, vzdala v dokaz iskrene hvaležnosti na rojstni hiši v Kraljevcih pri Sv. Jurju na Ščavnici spominska plošča. Ker pa se je odlašala slavnost — ne vemo, zakaj — od leta do leta, se je poprijel s hvalno odločnostjo in s požrtvovalnim navdušenjem letos znova te ideje bližnji Trstenjakov rojak gosp. dr. Jurtela, odvetnik v Šmarju. Sklical je v to svrhu na dan 2. avg. t. l. k Sv. Jurju na Ščavnici posvetovalen shod, katerega so se navzlic slabemu vremenu blagovoljno udeležili zastopniki častite duhovščine in posvetnega razumništva iz bližnjih okrajev. Po daljšem posvetovanju se je sprejel enoglasno predlog gospoda dr. Jurtele, naj se že vendar vzdaja Davorinu Trstenjaku skromna spominska plošča in sicer dne 6. septembra t. l.